

Отримано: 02 грудня 2020 р.

Прорецензовано: 12 грудня 2020 р.

Прийнято до друку: 16 грудня 2020 р.

e-mail: mariana.fominyh@oa.edu.ua

DOI: 10.25264/2311-5149-2020-19(47)-103-109

Фоміних М. В. Механізм обліку захищених носіїв ключової інформації в банках України. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»* : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, вересень 2020. № 19(47). С. 103–109.

УДК: 657.6

JEL-класифікація: M 41

ORCID-ідентифікатор: 0000-0002-5233-7049

Фоміних Мар'яна Василівна,
викладач кафедри фінансів, обліку і аудиту
Національного університету «Острозька академія»

МЕХАНІЗМ ОБЛІКУ ЗАХИЩЕНИХ НОСІЇВ КЛЮЧОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В БАНКАХ УКРАЇНИ

У статті досліджено сутність та складові облікової політики банку, які впливають на бухгалтерський облік запасів матеріальних цінностей банку в цілому та захищених носіїв ключової інформації зокрема. Ідентифіковано захищені носії як складові запасів матеріальних цінностей. Представлено бухгалтерські моделі обліку операцій з реалізації захищених носіїв. Виявлено ймовірні операційні ризики банку, які можуть виникнути в процесі реалізації захищених носіїв.

Ключові слова: облікова політика банку, захищені носії ключової інформації, запаси матеріальних цінностей, бухгалтерські моделі.

Фоминых Марьяна Васильевна,
преподаватель кафедры финансов, учета и аудита
Национального университета «Острозская академия»

МЕХАНІЗМ УЧЕТА ЗАЩИЩЕННЫХ НОСИТЕЛЕЙ КЛЮЧЕВОЙ ИНФОРМАЦИИ В БАНКАХ УКРАИНЫ

В статье исследована сущность и составляющие учетной политики банка, которые влияют на бухгалтерский учет запасов материальных ценностей банка в целом и защищенных носителей ключевой информации в частности. Идентифицированы защищенные носители как составляющие запасов материальных ценностей. Представлены бухгалтерские модели учета операций по реализации защищенных носителей. Выявлены вероятные операционные риски банка, которые могут возникнуть в процессе реализации защищенных носителей.

Ключевые слова: учетная политика банка, защищенные носители ключевой информации, запасы материальных ценностей, бухгалтерские модели.

Maryana Fominykh,
lecturer at the Department of Finance, Accounting and Auditing,
National University of Ostroh Academy

MECHANISM OF ACCOUNTING SECURED MEDIA OF KEY INFORMATION IN BANKS OF UKRAINE

The article examines the essence and components of the bank's accounting policy, which affect the accounting of inventories of the bank in general and protected media in particular. It is specified that each credit institution develops and approves mandatory accounting policy provisions, which contain a set of principles, methods and procedures used for accounting, preparation and presentation of financial statements. The bank's accounting and financial reporting are based on the principles defined in the conceptual basis of international financial reporting standards. Protected media have been identified as components of inventories. Commercial banks generate keys for their customers to access remote service systems. These keys are essentially an electronic signature and seal of the client to sign the electronic payment documents created by him before sending them to the bank. In order to prevent the copying of electronic signature keys, secure media (Secure Token) have been developed, on which the bank writes digital signatures of customers. Accounting models of accounting for transactions on the sale of protected media are presented. Protected media according to a number of criteria in accordance with accounting standards can be classified as inventories, and therefore they are accounted for by the same rules. Transactions on the sale of protected key information carriers, depending on the method of payment and the sale price can be reflected in the financial statements in accordance with the four accounting models. The probable operational risks of the bank, which may arise in the process of selling protected media, have been identified and it has been determined that in

order to reduce the operational risk of penalties for late registration of tax invoices, it is recommended to implement Secure Token for non-cash funds.

Key words: bank accounting policy, protected key information carriers, inventories, accounting models.

Постановка проблеми. З розвитком інформаційних та комп'ютерних технологій більшість суспільних процесів перейшли до мережі інтернет. Тому комерційні банки та клієнти у своїй взаємодії стали віддавати перевагу методам віддаленого доступу. За допомогою програмного забезпечення, яке банки надають своїм клієнтам, останні можуть, не відвідуючи фінансові установи, отримати всю інформацію за своїми рахунками, а також здійснити різноманітні банківські операції: відкрити додаткові рахунки, перерахувати кошти за реквізитами, придбати або продати іноземну валюту та ін. Для входу до програмних комплексів банки генерують клієнтські ключі, які задля унеможливлення викрадення ключової інформації сторонніми особами записуються на захищені носії. У зв'язку з цим у комерційних банках виникає потреба у відображенні таких носіїв у відповідності до правил бухгалтерського обліку та до облікової політики банку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Нині механізм бухгалтерського обліку в банках операцій з оприбуткування та реалізації захищених носіїв ключової інформації є новітнім та розглянутим лише частково. Відображення на рахунках бухгалтерського обліку банків захищених носіїв ключової інформації є мало дослідженим.

Опрацювання теоретико-практичних засад облікової політики та обліку запасів матеріальних цінностей в банках спостерігається в публікаціях вітчизняних науковців, зокрема таких: О. Андриченко, Н. Литвин, С. Міщенко, Г. Спьяк. Однак, незважаючи на внесок учених у розвиток базових аспектів бухгалтерського обліку в банках, значна кількість праць має вузькоспеціалізований характер і, відповідно, малодослідженими залишаються питання бухгалтерського обліку захищених носіїв ключової інформації.

Мета і завдання дослідження: висвітлити особливості бухгалтерського обліку запасів матеріальних цінностей банку в цілому та захищених носіїв ключової інформації зокрема на основі вивчення теоретичних і практичних аспектів обраної проблематики.

Виклад основного матеріалу. Національний банк України відповідно до чинного законодавства встановлює для банків стандарти та правила ведення бухгалтерського обліку і фінансової звітності, способи захисту інформації, коштів та майна, що відповідають вимогам законів України та міжнародним стандартам фінансової звітності. Керуючись Законом України «Про національний банк України», НБУ «визначає напрями розвитку сучасних електронних банківських технологій, систем автоматизації банківської діяльності та засобів захисту банківської інформації; порядок надання та використання електронних довірчих послуг та постачання передачі сигналів точного часу засвідчувальним центром кваліфікованим надавачам електронних довірчих послуг у банківській системі України» [1].

Кожна кредитна організація розробляє та затверджує в обов'язковому порядку положення про облікову політику, яке визначає сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності. Облікова політика банку відображає особливості організації та ведення бухгалтерського обліку операцій, які здійснює банк згідно з внутрішніми нормативними документами, що проводяться відповідно до законодавства України та нормативно-правових актів Національного банку України.

Облікова політика, яка приймається банком, є базисною під час здійснення його діяльності. В процесі здійснення банківської діяльності облікова політика банку може змінюватися у відповідності з нормативно-правовими актами Національного банку України та міжнародними стандартами фінансової звітності та задля більш достовірної інформації про вплив операцій на фінансовий стан, результати діяльності або грошові потоки банку.

Облікова політика банку не змінюється у разі застосування до операцій, інших подій або умов, що відрізняються за сутністю від тих, що відбувалися раніше. Незмінним для облікової політики є застосування нової облікової політики до операцій, інших подій або умов, які не відбувалися раніше або були несуттєвими.

В умовах фінансової нестабільності облікова політика відіграє велику роль в управлінні комерційним банком, тому її формуванню та реалізації приділяється все більше уваги. Облікова політика знаходить своє відображення в реалізації як фінансової політики, так і стратегії банку в цілому. Грамотна облікова політика сприяє ефективному розподілу та використанню економічних ресурсів банку, залученню довгострокових ресурсів і виробленню цільових установок.

В обліковій політиці представлені всі аспекти побудови та функціонування системи бухгалтерського обліку в їх інформаційному та методичному взаємозв'язку. Господарські суб'єкти, в тому числі кредитні організації, формують свою облікову політику з метою забезпечення методичної, технічної та організа-

ційної єдності облікового процесу протягом звітного періоду. Облікова політика сприяє створенню механізму реалізації методів бухгалтерського обліку у відповідності зі структурою та специфікою діяльності банку.

Облікова політика комерційного банку базується на основних принципах бухгалтерського обліку, яких «повинні дотримуватися установи банку при веденні рахунків і складанні зовнішньої та внутрішньої звітності. Бухгалтерський облік та фінансова звітність банку ґрунтуються на принципах, визначених у концептуальній основі міжнародних стандартів фінансової звітності» [2]. Система та підсистеми бухгалтерського обліку операцій мають забезпечувати:

- дотримання принципів бухгалтерського обліку;
- єдину методологічну основу;
- хронологічне та систематичне відображення всіх операцій в регістрах бухгалтерського обліку на підставі первинних документів;
- взаємозв'язок даних синтетичного та аналітичного обліку;
- накопичення і систематизацію даних обліку в розрізі показників, необхідних для управління та складання звітності.

Бухгалтерський облік в установах банку ведеться безперервно з часу реєстрації установи банку до її ліквідації відповідно до вимог нормативно-правових актів Національного банку України та внутрішніх нормативних документів банку. Відображення операцій в бухгалтерському обліку установами банку здійснюється відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 11.09.2017 №89 [2]. Порядок ведення бухгалтерського обліку операцій установами банку згідно із законодавством України визначається внутрішніми нормативними документами, які є складовими облікової політики банку. «Внутрішній план рахунків банку використовується для детальної та повної реєстрації всіх банківських операцій і для забезпечення потреб складання фінансової звітності» [2]. Детальна інформація про кожного контрагента та кожну операцію фіксується в автоматизованій банківській системі установи банку на рівні аналітичного обліку на аналітичних рахунках. Відкриття аналітичних рахунків передбачає наявність обов'язкових параметрів згідно з вимогами Національного банку України. Синтетичний облік здійснюється на рівні рахунків четвертого порядку, аналітичний облік забезпечується за допомогою аналітичних рахунків. Супроводження внутрішнього плану аналітичних рахунків здійснюється департаментом бухгалтерського обліку банку.

Як зазначалося вище, комерційні банки генерують своїм клієнтам ключі для доступу до систем дистанційного обслуговування. Ці ключі за своєю суттю є електронним підписом та печаткою клієнта для підписування створених ним електронних платіжних документів перед відправкою їх в банк.

Для обміну документами та подання звітності у контролюючі органи фізична особа, яка створює електронний підпис, тобто «підписувач», отримувала електронно-цифровий підпис терміном дії два роки. На сьогодні кваліфіковані електронні довірчі послуги надаються тільки з використанням засобів електронної ідентифікації з функціями кваліфікованого електронного підпису як документів, що посвідчують особу. Звертаючись до Закону України «Про електронні довірчі послуги», «кваліфікований електронний підпис чи печатка вважається таким, що пройшов перевірку та отримав підтвердження, якщо під час перевірки за допомогою кваліфікованого сертифіката електронного підпису чи печатки отримано підтвердження того, що особистий ключ, який належить підписувачу чи створювачу електронної печатки, зберігається в засобі кваліфікованого електронного підпису чи печатки» [3]. Таким чином даний кваліфікований електронний підпис для клієнта вже видається з початку 07 листопада 2018 р., а, відповідно, усі видані електронні цифрові підписи будуть чинні до закінчення їх терміну дії, а саме 2 роки, а усі кваліфіковані електронні підписи повинні та будуть зберігатися виключно на захищених носіях.

Отже, якщо підписувач отримав свій підпис (ЕЦП) у вересні 2018 р. на два роки, тобто до набуття чинності Законом України «Про електронні довірчі послуги», то він і надалі міг ним користуватися для подачі звітності та обміну документами аж до закінчення його терміну дії – до вересня 2020 р. Але якщо в підписувача відбулися зміни щодо даних організації або ж його самого, наприклад, в жовтні 2019 р, або він отримав свій електронний підпис (КЕП) у березні 2019 р., то відповідно до Закону України «Про електронні довірчі послуги» секретні ключі підписувача повинні зберігатися на захищеному носіїві ключової інформації.

Найбільш популярним рішенням поміж доступних на ринку захищених носіїв є USB-пристрої, що мають форму флешки (Secure Token), наприклад, від виробника ТОВ «Автор». Secure Token «застосовується для захищеного зберігання і використання ключів кваліфікованого електронного підпису (КЕП) сертифікатів акредитованого центру сертифікації ключів (АЦСК), е-декларування, в банківських і корпоративних системах, інтернет-банкінгу та ін. Виконує функції формування і перевірки електронного підпису, шиф-

рування, авторизації, зберігання секретної (ключової) інформації» [3]. Для кожного секретного ключа використовується окремий захищений носій ключової інформації.

З січня 2005 р. набрала чинності постанова Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку запасів матеріальних цінностей банків України» від 10.12.2004 р. № 625 [4], якою затверджено нову Інструкцію з бухгалтерського обліку запасів матеріальних цінностей банків України. Ця постанова скасувала низку постанов Правління Національного банку України, зокрема постанови від 20.08.1999 р. № 419 і від 03.11.1998 р. № 448.

У новій Інструкції [4], крім порядку обліку матеріальних цінностей, визначено порядок обліку операцій з ювілейними і пам'ятними монетами карбованцевого номіналу в установах комерційних банків України та виключено приклади різних видів операцій з обліку запасів господарських матеріалів, схеми бухгалтерських проводок за даним видом операцій та рекомендації із складського обліку запасів товарно-матеріальних цінностей; щодо первинних документів обліку запасів товарно-матеріальних цінностей; інвентаризації; порядку обліку форменого, спеціального одягу, взуття та спорядження, інкасаторських сумок для збирання виручки, мішків для перевезення цінностей, сировини та продуктів харчування об'єктів громадського харчування, паливно-мастильних матеріалів, автомобільних шин та агрегатів, різних вузлів і деталей до комп'ютерів та інших машин. Нову Інструкцію розроблено відповідно до Законів України «Про Національний банк України», «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. № 2121-III, міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 2 «Запаси», ПБО 9 та інших нормативно-правових актів.

Згідно з «Інструкцією з бухгалтерського обліку запасів матеріальних цінностей банків України» «запаси матеріальних цінностей – це активи, які утримуються для продажу під час звичайної діяльності, перебувають у процесі виробництва для такого продажу або наявні у формі основних чи допоміжних матеріалів для споживання у виробничому процесі або під час надання послуг» [4], а також визнаються активом, якщо є ймовірність отримання банком у майбутньому економічної вигоди від їх використання та вартість їх може бути достовірно визначеною. «До складу запасів матеріальних цінностей включаються матеріальні цінності, призначені для забезпечення безперервної роботи банку, надання послуг. Запаси матеріальних цінностей складаються з господарських матеріалів, малоцінних і швидкозношуваних предметів, що використовуються не більше ніж один рік» [4]. Оскільки комерційні банки закуповують захищені носії ключової інформації в підрядників та потім продають їх своїм клієнтам, то й обліковувати ці носії банк повинен за статтями для бухгалтерського обліку як запаси матеріальних цінностей.

«Основними завданнями обліку запасів матеріальних цінностей є:

- правильне і своєчасне документування і відображення операцій за рухом запасів товарно-матеріальних цінностей;
- контроль за залишками, надходженням і витратами запасів;
- контроль за зберіганням запасів. Облік операцій за матеріальними цінностями ведеться за рахунками 3-го класу Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України» [4]. Ведення операцій із запасами матеріальних цінностей здійснюється в єдиній централізованій системі внутрішньобанківської (господарської) діяльності.

Придбання запасів матеріальних цінностей здійснюється центральним апаратом банку або установою банку в межах коштів, передбачених бюджетом на відповідні цілі, за документами, звізованими фінансово-економічною службою з розпоряджувальним написом керівника (його заступника) установи банку. Придбання запасів матеріальних цінностей центральним апаратом або регіональними управліннями може здійснюватися шляхом безготівкового перерахування коштів або готівкової оплати за рахунок авансу, наданого в підзвіт відповідальному працівнику установи банку. Отримання запасів матеріальних цінностей у постачальника здійснюється працівником господарського відділу або інших структурних підрозділів центрального апарату банку, регіонального управління, які на підставі довіреності, оформленої службою бухгалтерського обліку, уповноважені здійснювати отримання таких цінностей. Первинними документами для оприбуткування запасів матеріальних цінностей є накладні, товарно-транспортні накладні, прибуткові документи, приймальні акти тощо. Облік запасів матеріальних цінностей ведеться із застосуванням форм первинних документів, затверджених наказом Міністерства статистики України від 21.06.1996 р. № 193 «Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини і матеріалів» [5]. Працівники господарського відділу або іншого підрозділу центрального апарату банку, регіонального управління здійснюють передавання запасів матеріальних цінностей матеріально відповідальному працівнику не пізніше наступного дня після їх отримання згідно довіреності. Документи (накладні, товарно-транспортні накладні тощо) підписуються матеріально відповідальним працівником та передаються до служби бухгалтерського обліку для відображення операції в бухгалтерському обліку.

Запаси матеріальних цінностей в бухгалтерському обліку відображаються за фактичними цінами придбання – первісною вартістю, включаючи витрати на доставку, податки, збори та інші обов'язкові платежі за балансовим рахунком № 3400 «Запаси матеріальних цінностей на складі» в розрізі аналітичних рахунків. Отримані безкоштовно матеріальні цінності відображаються в бухгалтерському обліку за їх справедливою вартістю. «Запаси матеріальних цінностей відображаються в бухгалтерському обліку за їх первісною вартістю і не переоцінюються» [4]. Запаси матеріальних цінностей, які видаються зі складу підзвітним особам, відображаються в обліку за балансовим рахунком № 3402 «Запаси матеріальних цінностей у підзвітних осіб» у розрізі аналітичних рахунків.

При «реалізації запасів матеріальних цінностей дохід або витрати від реалізації визначаються як різниця між вартістю продажу та визначеною вартістю за методом «ФІФО». Доходи і витрати визнаються за таких умов:

- визнання реальної заборгованості за активами та зобов'язаннями установи банку;
- фінансовий результат операції, пов'язаної з наданням (отриманням) послуг, може бути точно визначений» [4].

Для визнання доходів і витрат установи банку застосовують основний принцип бухгалтерського обліку – нарахування. Метою принципу нарахування є визначення фінансового результату за період шляхом визнання доходів у міру того, як вони зароблені, та витрат у міру того, як вони понесені, незважаючи на факт отримання чи сплати коштів. Установи банку щомісяця визнають суму доходів і витрат, що належать до звітного періоду, з відображенням за відповідними рахунками класів 6 та 7.

З урахуванням викладеного вище та зважаючи на те, що реалізація цінностей може здійснюватися як безготівковим шляхом, так і за готівкові кошти, можна побудувати такі бухгалтерські моделі операцій з реалізації захищених носіїв ключової інформації (Secure Token):

1. Бухгалтерська модель операції з реалізації Secure Token за готівкові кошти за ціною реалізації більшою від ціни придбання:

- Дт 1001 (готівкові кошти в касі) – Кт 3739 (транзитний розподільчий рахунок)
- Дт 3739 – Кт 3402 (рахунок підзвітної особи)
- Дт 3739 – Кт 3622 (ПДВ)
- Дт 3739 – Кт 6499 (позитивний результат від реалізації Secure Token).

2. Бухгалтерська модель операції з реалізації Secure Token за готівкові кошти за ціною реалізації меншою від ціни придбання:

- Дт 1001 – Кт 3739
- Дт 3739 – Кт 3402
- Дт 3739 – Кт 3622
- Дт 7499 (негативний результат від реалізації Secure Token) – Кт 3739
- Дт 7410 (сплачений ПДВ від інших послуг) – Кт 3622.

3. Бухгалтерська модель операції з реалізації Secure Token за безготівкові кошти за ціною реалізації більшою від ціни придбання:

- Дт 2600 (поточний рахунок клієнта) – Кт 3739
- Дт 3739 – Кт 3402
- Дт 3739 – Кт 3622
- Дт 3739 – Кт 6499.

4. Бухгалтерська модель операції з реалізації Secure Token за безготівкові кошти за ціною реалізації меншою від ціни придбання:

- Дт 1001 – Кт 3739
- Дт 3739 – Кт 3402
- Дт 3739 – Кт 3622
- Дт 7499 – Кт 3739
- Дт 7410 – Кт 3622.

Також слід врахувати, що за умови проведення операцій з реалізації захищених носіїв за готівкові кошти фізичним особам – представникам юридичних осіб та фізичним особам – підприємцям (ФОП), які є платниками ПДВ, таким клієнтам необхідно надавати в касу установи банку лист, в якому повідомляється, що представник (ШБ та його паспортні дані) вносить гроші від імені юридичної особи/ФОП та вказує код ЄДРПОУ/РНОКПП клієнта для коректної виписки податкової накладної покупцю – платнику ПДВ. З метою своєчасного формування та реєстрації коректної податкової накладної скановану копію листа установою банку в той же день необхідно надавати до служби бухгалтерського обліку регіонального управління/відділу податкового обліку та звітності центрального апарату банку департаменту бухгалтерського

обліку з подальшим пересиланням листа протягом 3 робочих днів, наступних за днем здійснення операції з реалізації Secure Token. В разі несвоєчасної реєстрації податкової накладної до банку можуть бути застосовані штрафні санкції відповідно до ст. 120.1 ПКУ [6] (10–40 % від суми ПДВ, зазначеної в податковій накладній, в залежності від кількості днів прострочення її реєстрації). Тому проведення операцій з реалізації захищених носіїв за готівкові кошти рекомендується використовувати для фізичних осіб – підприємців, які не є платниками ПДВ, а за безготівкові кошти – для юридичних осіб та ФОП – платників ПДВ.

Аналітичний облік запасів матеріальних цінностей ведеться відповідальним працівником служби бухгалтерського обліку в програмному комплексі у розрізі одиниць матеріальних цінностей на підставі отриманих первинних документів від матеріально відповідального працівника або інших працівників. Станом на перше число кожного місяця за даними бухгалтерського обліку запасів матеріальних цінностей відповідальним працівником служби бухгалтерського обліку роздруковується зведена відомість залишків матеріальних цінностей, яка звіряється з даними окремих аналітичних рахунків балансу установи банку.

Висновки. Сьогодні повсюдне використання інформаційних технологій стало об'єктивною необхідністю. Спектр областей, в яких застосовуються інформаційні технології, надзвичайно широкий. Однією зі сфер, де їх значення було традиційно велике з моменту початку їх бурхливого розвитку, є сфера фінансових послуг. За останній час значно зросло значення нових банківських послуг, що надаються клієнтам за допомогою інтернет-технологій. З огляду на широке використання банками систем електронного зв'язку та поступовий перехід до безпаперової технології обміну інформацією можна стверджувати про важливість цього напрямку для банків. У зв'язку з цим на передній план виходять питання забезпечення конфіденційності каналів зв'язку між банком та клієнтом, а також захисту електронних ключів клієнта від заволодіння ними сторонніми особами. Саме з метою унеможливлення копіювання КЕП і були розроблені захищені носії інформації (Secure Token), на які банк записує цифрові підписи клієнтів. Будь-які операції банківських установ (як і інших суб'єктів господарювання) повинні відображатися згідно з правилами бухгалтерського обліку. Сукупність принципів, методів і процедур, що використовується банком для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності визначаються положенням про облікову політику банку. Облікова політика відображає особливості організації та ведення бухгалтерського обліку операцій, які здійснює банк згідно з внутрішніми нормативними документами, що проводяться відповідно до законодавства України та нормативно-правових актів Національного банку України. Захищені носії за рядом критеріїв згідно зі стандартами бухгалтерського обліку можна віднести до запасів матеріальних цінностей, а тому вони обліковуються за тими ж правилами. Операції з реалізації захищених носіїв ключової інформації в залежності від способу оплати та ціни реалізації можна відобразити в бухгалтерській звітності згідно з чотирма бухгалтерськими моделями. Також задля зменшення операційного ризику застосування до банку штрафних санкцій за несвоєчасну реєстрацію податкових накладних рекомендується реалізовувати Secure Token за безготівкові кошти.

Література:

1. Про Національний банк України : Закон України від 20 травня 1999 р. № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text> (дата звернення: 07.11.2020).
Zakon pro Natsionalnyi bank Ukrainy 1999 (Verkhovna Rada Ukrainy). [Law on National Bank of Ukraine (Verkhovna Rada of Ukraine)]. Oficijnyj sajt Verkhovnoji Rady Ukrainy [The official site of the Verkhovna Rada of Ukraine]. < <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text> > (2020, November, 7). [in Ukrainian].
2. Про затвердження нормативно-правових актів Національного банку України з бухгалтерського обліку : Постанова Правління Національного банку України від 11 вересня 2017 р. № 89. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0089500-17#Text> (дата звернення: 14.11.2020).
Postanova pro zatverdzhennia normatyvno-pravovykh aktiv Natsionalnoho banku Ukrainy z bukhgalterskoho obliku 2017 (Natsionalnyi bank Ukrainy). [Resolution on Approval of normative legal acts of the National Bank of Ukraine on accounting (National Bank of Ukraine)]. Oficijnyj sajt Verkhovnoji Rady Ukrainy [The official site of the Verkhovna Rada of Ukraine]. < <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0089500-17#Text> > (2020, November, 14). [in Ukrainian].
3. Про електронні довірчі послуги : Закон України від 05 жовтня 2017 р. № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2155-19#Text> (дата звернення: 07.11.2020).
Zakon pro elektronni dovirchi posluhy 2017 (Verkhovna Rada Ukrainy). [Law on electronic trust services (Verkhovna Rada of Ukraine)]. Oficijnyj sajt Verkhovnoji Rady Ukrainy [The official site of the Verkhovna Rada of Ukraine]. < <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2155-19#Text> > (2020, November, 7). [in Ukrainian].
4. Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку запасів банків України : Постанова Правління Національного банку України від 10 грудня 2004 р. № 625. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1650-04#Text> (дата звернення: 07.11.2020).
Postanova pro zatverdzhennia Instruksii z bukhgalterskoho obliku zapasiv bankiv Ukrainy 2004 (Natsionalnyi bank Ukrainy). [Resolution on approval of the Instruction on accounting of stocks of banks of Ukraine (National Bank

of Ukraine)]. Oficijnyj sajt Verkhovnoji Rady Ukrajinu [The official site of the Verkhovna Rada of Ukraine]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1650-04#Text> > (2020, November, 7). [in Ukrainian].

5. Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини та матеріалів : Наказ Міністерства статистики України від 21 червня 1996 р. № 193. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0193202-96#Text> (дата звернення: 07.11.2020).

Nakaz pro zatverdzhennia typovykh form pervynnykh oblikovykh dokumentiv z obliku syrovyny ta materialiv 1996 (Ministerstvo statystryky Ukrainy). [Order on approval of standard forms of primary accounting documents for accounting of raw materials (Ministry of Statistics of Ukraine)]. Oficijnyj sajt Verkhovnoji Rady Ukrajinu [The official site of the Verkhovna Rada of Ukraine]. < <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0193202-96#Text> > (2020, September, 7). [in Ukrainian].

6. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 14.11.2020).

Podatkovyj kodeks Ukrainy 2010 (Verkhovna Rada Ukrajinu). [Tax code of Ukraine (Verkhovna Rada of Ukraine)]. Oficijnyj sajt Verkhovnoji Rady Ukrajinu [The official site of the Verkhovna Rada of Ukraine]. < <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> > (2020, November, 14). [in Ukrainian].